

Ympäristöministeriö pyytää kuntien näkemyksiä kaupunkiekosysteemialueiden rajaamiseen

På svenska se sidan 5.

Euroopan unionin ennallistamisasetuksen artikla 8 edellyttää kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämistä kaupunkiympäristöissä vuodesta 2031 alkaen. Artikla koskee Suomessa noin 70 kuntaa, ja sen tavoitteet kohdistuvat näiden kuntien kaupunkimaisiin alueisiin. Jäsenvaltio määrittelee kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa kaupunkiekosysteemialueet, joilla kaupunkivihreän ja latvuspeiton kehitystä seurataan, sekä toimenpiteet, joilla kaupunkivihreää ja latvuspeittoa aiotaan lisätä. Ympäristöministeriö pyytää nyt kuntia esittämään näkemyksensä kaupunkiekosysteemialueiden rajauksista. Artiklan 8 toimeenpanoa valmisteleva teemaryhmä 3 suosittelee rajaustavaksi kaupungin tai kunnan taajaan asuttuja UCC-alueita (Urban Centers and Clusters) täydennettynä vapaasti määriteltävällä lähialueella. Lähialueen rajaamisessa tulee käyttää 1 km² karttaruutuja, mutta sen laajuudelle ei ole minimi- tai maksimirajoja.

Ennallistamissuunnitelman laatiminen

Jokainen Euroopan unionin jäsenvaltio laatii kansallisen ennallistamissuunnitelman elokuuhun 2026 mennessä. Suunnitelman valmistelussa tehdään tiivistä yhteistyötä keskeisten sidosryhmien kanssa. Suomessa suunnitelmaa valmistellaan ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön johdolla viidessä teemaryhmässä ja yhdessä projektiryhmässä. Työtä ohjaa ohjausryhmä, jota johtavat ministeriöiden kansliapäälliköt ja jossa ovat mukana kaikkien hallituspuolueiden valtiosihteerit. Lopullisen päätöksen ennallistamissuunnitelman sisällöstä tekee Suomen hallitus.

Artiklan 8 soveltamisala ja tavoitteet

Artiklan 8 soveltamisalaan kuuluvat kunnat määräytyvät 1 km² karttaruutujen asukastiheyden perusteella. Suomessa soveltamisalaan kuuluu noin 70 kuntaa. Euroopan komissio julkaisee vahvistetun kuntaluettelon vuoden 2025 lopussa. Liitteenä on alustava lista kunnista, jotka mahdollisesti kuuluvat artiklan piiriin. Artiklan tavoitteet edellyttävät kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkivihreän ja latvuspeiton kasvavaa kehitystrendiä vuosina 2031-2050 seuraavasti:

- Kaupunkivihreän pinta-alan tulee kasvaa kaupunkiekosysteemialueiden yhteenlasketulla kansallisella tasolla.
- Latvuspeiton pinta-alan tulee kasvaa erikseen jokaisella kaupunkiekosysteemialueella.

Kasvua seurataan eurooppalaisen satelliittiaineiston pohjalta (10 m² karttaruudut) kuuden vuoden välein vuodesta 2031 alkaen. Seurannasta vastaa jäsenvaltio. Seuranta jatketaan, kunnes saavutetaan jäsenvaltion asettamat tyydyttävät tasot. Tyydyttävien tasojen määrittely on mahdollista tehdä vasta ennallistamissuunnitelman laatimisen jälkeen, koska komissio toimittaa puitteet tasojen määrittelylle vuoden 2028 loppuun mennessä.

Kaupunkiekosysteemialueiden rajausvaihtoehdot

Kaupunkiekosysteemialueiden rajaamiseen on useita eri vaihtoehtoja. Rajaustavan valinta suuntaa artiklan toimeenpanoa ja sen vaikutuksia. Kaupunkiekosysteemialue voi olla

- vain kaupungin tai kunnan **taajaan asutut osat** eli ns. UCC-alueet,
- kaupungin tai kunnan **taajaan asutut osat JA lähialue** (1 km² ruutuina),
- **koko kaupunki tai kunta** sen hallinnollisten rajojen mukaisesti tai

- kahden tai useamman kaupungin tai kunnan kaupunkiekosysteemialueista **yhdistetty kaupunkiekosysteemialue**.

Artiklan 8 toimeenpanoa valmisteleva teemaryhmä suosittelee vaihtoehtoa, jossa kaupunkiekosysteemialue sisältää **taajaan asutut alueet ja lähialueet**. Tätä rajaustapaa suosittelee myös Euroopan komissio. Lähialueen sisällyttäminen kaupunkiekosysteemialueeseen mahdollistaa joustavan paikallisten olosuhteiden ja erityispiirteiden huomioimisen.

Lähialueen määrittely

Lähialueeksi olisi hyvä määritellä mahdolliset kasvualueet, joiden ennakoitaan kehittyvän taajaan asutuiksi UCC-alueiksi ja alueet, joilla voidaan toteuttaa tavoiteltua kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämistä, esimerkiksi brownfield-alueet. Vesistöjä ei ole mielekästä esittää lähialueeksi.

Lähialueen laajuus on vapaasti määriteltävissä, mutta rajaamisessa tulee käyttää 1 km² karttaruutuja. Ennallistamissuunnitelmaa voidaan päivittää vuosina 2032 ja 2042. Jos asukastiheyden kasvu suuntautuu alkuperäisessä suunnitelmassa vuonna 2026 määriteltävien kaupunkiekosysteemialueiden ulkopuolelle, kaupunkiekosysteemialueita tulee mahdollisesti päivityksen yhteydessä laajentaa UCC-luokituksen piiriin nousseille alueille.

Kuntien näkemysten toimittaminen

Pyydämme kuntia

1. kommentoimaan teemaryhmän 3 ehdottamaa rajaustapaa (taajaan asutut osat ja lähialue),
2. tekemään ehdotuksen oman kaupunkiekosysteemialueensa rajauksesta karttapohjalle sekä
3. esittämään kunnan rajausehdotuksen perustelut.

Rajausehdotus laaditaan karttapohjalle (ks. linkit). Ehdotuksen tulostettu pdf-versio toimitetaan sähköpostitse ympäristöministeriön kirjaamoon osoitteeseen **kirjaamo.ym@gov.fi** viimeistään **19.11.2025**. Lisäksi sähköpostissa esitetään teemaryhmän ehdottamaa rajaustapaa koskeva kommentti ja kunnan rajausehdotuksen sanallinen kuvaus perusteluineen. Kirjaamoon lähetettävän viestin otsikossa tulee mainita asianumero VN/25123/2024.

Ehdotukset ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti ja ne julkaistaan Valtioneuvoston projektisivulla valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus YM055:00/2024.

Liitteet ja linkit

- Liite 1. Lista mahdollisesti artiklan 8 soveltamisalan piiriin kuuluvista kunnista (sivulla 4)
- Liite 2. Ennallistamisasetuksen kaupunkiympäristöosion esittely (kalvot)
- Liite 3. [Karttapohja](#) kaupunkiekosysteemialueiden rajausehdotusten merkitsemiseen ja Ohje UCC-alueen lähialueen määrittelyyn verkkokartalla
Linkin osoite: <https://experience.arcgis.com/experience/30bb2b76293c478e854c94b06378c34d>
- Liite 4. Lisätietoa: SYKE:n selvitys kaupunkivihreän ja latvuspeiton tasoista Suomessa: a) [kalvot](#), b) [Kaupunkivihreä 2021 verkkokartta](#) ja c) [Latvuspeitto 2018 verkkokartta](#)
Linkkien osoitteet: a) www.syke.fi/sites/default/files/documents/Kaupunkivihrean_tasot_Osa1.pdf

- b) <https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=af7ce46157524f35afde4ef03c46af0c>
c) <https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=fc6aba3cbf394934a83d6b1685068ab3>

Yhteyshenkilöt ja lisätiedot

Lisätietoja asiasta antavat teemaryhmän 3 puheenjohtaja, yksikön johtaja Samuli Alppi [samuli.alppi\(at\)gov.fi](mailto:samuli.alppi(at)gov.fi) ja erityisasiantuntija Virve Hokkanen [virve.hokkanen\(at\)gov.fi](mailto:virve.hokkanen(at)gov.fi).

Teams-tukiklinikka ma 3.11. klo 15-16

Lähialueen rajausehdotukseen, karttapalvelun käyttöön ja näkemysten toimittamiseen on mahdollista saada neuvontaa Teams-tukiklinikalla ma 3.11.25 klo 15 alkaen. **Ilmoittaudu** 3.11. klo 12 mennessä https://www.lyyti.in/kuntaklinikka_031125. Tukiklinikkaan liittyvät yhteydenotot: [sanna.kayhko\(at\)gov.fi](mailto:sanna.kayhko(at)gov.fi).

Liite 1. Ennallistamisasetus, Art 8 kaupunkiympäristöt

Artikla 8 koskee kuntien taajaan asuttuja alueita eli ns. UCC-alueita (urban centers and clusters), jotka täyttävät "kaupungin" määritelmän, jossa väestöstä vähintään 50 % asuu yhdessä useammassa kaupunkikeskuksessa TAI "pienemmän kaupungin ja esikaupungin" määritelmän, jossa alle 50 % asuu kaupunkikeskuksessa, mutta vähintään 50 % kaupunkiklusterissa. Tarkastelu tehdään 1 km² karttaruuduissa. UCC-alueita on Suomessa noin 70 kunnan alueella. Vahvistettu lista soveltamisalan piiriin kuuluvista kunnista saadaan Euroopan komissiosta vuoden 2025 lopulla.

Mahdollisesti artiklan piiriin kuuluvat kunnat (*kursivoidut voivat jäädä pois soveltamisalan piiristä, jos asukastiviisy pienenee*):

Espoo	Kokkola	
Forssa	Kotka	Raahe
Hamina	Kouvola	<i>Raasepori</i>
Hanko	Kuopio	Raisio
Heinola	<i>Kuusamo</i>	Rauma
Helsinki	Lahti	Riihimäki
Hyvinkää	Lappeenranta	Rovaniemi
Hämeenlinna	Lapua	Salo
Iisalmi	Lempäälä	Savonlinna
Imatra	Lieksa	Seinäjoki
Joensuu	Lohja	Tampere
Jyväskylä	Maarianhamina	Tornio
Järvenpää	Mikkeli	Turku
Kaarina	Muurame	Tuusula
Kajaani	Naantali	Ulvila
Kangasala	Nokia	Uusikaupunki
<i>Kankaanpää</i>	Nurmijärvi	Vaasa
<i>Karkkila</i>	Oulu	Valkeakoski
Kauniainen	Paimio	Vantaa
Kemi	Pietarsaari	Varkaus
Kempele	Pirkkala	Ylivieska
Kerava	Pori	Ylöjärvi
Kirkkonummi	Porvoo	

Niukasti soveltamisalan raja-arvon alla olevat kunnat (*voivat nousta soveltamisalan piiriin, jos asukastiheys kasvaa*):

Hollola
Mäntsälä
Pieksämäki

Miljöministeriet ber om kommunernas synpunkter på att avgränsa urbana ekosystemområden

Artikel 8 i Europeiska unionens restaureringsförordning förutsätter ökning av urbana grönytor och urban trädkrontäckning i urbana miljöer från och med 2031. Artikel 8 gäller cirka 70 kommuner i Finland, och dess mål gäller stadsliknande områden i dessa kommuner. Medlemsstaten fastställer i en nationell restaureringsplan urbana ekosystemområden där utveckling av urbana grönytor och urban trädkrontäckning övervakas samt åtgärder med vilka antalet urbana grönytor och mängden urban trädkrontäckning kommer att ökas. Miljöministeriet ber nu kommunerna framföra sina synpunkter på avgränsningar av urbana ekosystemområden. Temagrupp 3 som bereder genomförandet av artikel 8 rekommenderar som avgränsningssätt stadens eller kommunens tätbefolkade UCC-områden (Urban Centers and Clusters) kompletterade med närområden som fritt fastställs. Vid avgränsning av närområdet ska kartrutor på 1 km² användas, men det finns inga minimi- eller maximigränser för dess omfattning.

Utarbetande av restaureringsplan

Varje medlemsstat i Europeiska unionen utarbetar en nationell restaureringsplan senast före augusti 2026. Vid beredningen av planen utförs tätt samarbete med centrala intressentgrupper. I Finland utarbetas planen i fem temagrupper och i en projektgrupp under ledning av miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet. Arbetet styrs av en ledningsgrupp som leds av ministeriernas kanslichefer och i arbetet deltar statssekreterarna för alla regeringspartier. Ett slutgiltigt beslut om restaureringsplanens innehåll fattas av Finlands regering.

Tillämpningsområde och mål för artikel 8

De kommuner som ingår i tillämpningsområdet för artikel 8 bestäms enligt befolkningstätheten för kartrutor på 1 km². I Finland ingår i tillämpningsområdet cirka 70 kommuner. Europeiska kommissionen publicerar en fastställd kommunförteckning i slutet av 2025. Som bilaga finns en preliminär förteckning över kommuner som möjligen omfattas av artikeln.

Artikelns mål förutsätter en ökande trend för urbana grönytor och urban trädkrontäckning i de urbana ekosystemområdena 2031–2050 enligt följande:

- Arealen för urbana grönytor ska öka på den sammanlagda nationella nivån för de urbana ekosystemområdena.
- Arealen för trädkrontäckning ska öka separat i varje urbant ekosystemområde.

Ökningen övervakas utifrån det europeiska satellitmaterial (kartrutor på 10 m) med sex års mellanrum från och med 2031. Övervakningen ligger på medlemsstatens ansvar. Övervakningen fortsätter tills man uppnår de tillfredsställande nivåer som medlemsstaten ställt upp. Det är möjligt att fastställa tillfredsställande nivåer först efter utarbetandet av restaureringsplanen eftersom kommissionen tillhandahåller ramen för fastställandet av nivåerna senast före 2028.

Avgränsningsalternativ för urbana ekosystemområden

Det finns flera olika alternativ för att avgränsa urbana ekosystemområden. Valet av avgränsningssättet styr genomförandet av artikeln och dess effekter. Det urbana ekosystemområdet kan omfatta

- endast stadens eller kommunens **tätbefolkade delar**, dvs. sk. UCC-områden
- stadens eller kommunens **tätbefolkade delar OCH närområde** (som rutor på 1 km²)
- **hela staden eller kommunen** enligt dess administrativa gränser eller
- **ett kombinerat urbant ekosystemområde** av de urbana ekosystemområdena i två eller flera städer eller kommuner.

Den temagrupp som bereder genomförandet av artikel 8 rekommenderar alternativet där det urbana ekosystemområdet omfattar **tätbefolkade delar och närområden**. Även Europeiska kommissionen rekommenderar detta alternativ. Att inkludera närområdet i det urbana ekosystemområdet gör det möjligt att flexibelt beakta lokala förhållanden och särdrag.

Fastställande av närområden

Som närområden vore det bra att fastställa eventuella tillväxtområden där en utveckling till tätbefolkade UCC-områden och områden där man kan öka antalet urbana grönytor och mängden urban trädkröntäckning förväntas, till exempel brownfield-områden. Det är inte ändamålsenligt att fastställa vattendrag som närområde. Omfattningen av närområdet kan definieras fritt, men vid avgränsningen ska användas kartrutor på 1 km².

Restaureringsplanen kan uppdateras 2032 och 2042. Om ökningen av befolkningstätheten riktas utanför de urbana ekosystemområden som fastställs i den ursprungliga planen år 2026, ska de urbana ekosystemområdena eventuellt i samband med uppdateringen utvidgas till de områden som omfattas av UCC-klassificeringen.

Att lämna in kommunernas synpunkter

Vi ber kommunerna

1. kommentera det avgränsningsätt som temagrupp 3 föreslår (tätbefolkade delar och närområden),
2. lämna in ett förslag till avgränsning av sitt eget urbana ekosystemområde, samt
3. framföra motiveringar till kommunens avgränsningsförslaget.

Avgränsningsförslaget utarbetas på ett kartunderlag (se länkar). En utskriven pdf-version av förslaget skickas per e-post till miljöministeriets registratorskontor på kirjaamo.ym@gov.fi senast den **19.11.2025**. Dessutom ska en skriftlig kommentar till avgränsningssättet som temagrupp 3 föreslår, samt en beskrivning med motiveringar till kommunens avgränsningsförslag, bifogas. I meddelandets rubrik ska ärendenumret VN/25123/2024 anges.

Förslagen är i princip offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och de publiceras på projektwebbsida <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt>, nummer YM055:00/2024.

Bilagor och länkar

- Bilaga 1. Förteckning över kommuner som eventuellt omfattas av artikeln 8 (se sidan 8)
- Bilaga 2. Sammanfattad beskrivning av avsnittet urbana ekosystem i restaureringsförordningen (presentation)
- Bilaga 3. [Kartunderlag](#) för att markera avgränsningsförslag till urbana ekosystemområden och Anvisning för att markera närområden som hör till UCC-områden på webbkartan

Länkadress: <https://experience.arcgis.com/experience/30bb2b76293c478e854c94b06378c34d>

- Bilaga 4. Mer information: Finlands miljöcentrals utredning om urbana grönytor och urban trädkröntäckning i Finland: a) [presentation](#), b) [Urbana grönytor 2021 webbkarta](#) och c) [Urban trädkröntäckning 2018 webbkarta](#)

Länkadress a) www.syke.fi/sites/default/files/documents/Kaupunkivihrean_tasot_Osa1.pdf

b) <https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=af7ce46157524f35afde4ef03c46af0c>

c) <https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=fc6aba3cbf394934a83d6b1685068ab3>

Kontaktpersoner och tilläggsuppgifter

Tilläggsuppgifter om ärendet ger från och med 20.10 Samuli Alppi, ordförande för temagrupp 3, enhetschef, [samuli.alppi\(at\)gov.fi](mailto:samuli.alppi(at)gov.fi), och Virve Hokkanen, specialsakkunnig, [virve.hokkanen\(at\)gov.fi](mailto:virve.hokkanen(at)gov.fi).

Teams-rådgivningsmöte 3.11.2025 kl. 15.00–16.00

Det är möjligt att få rådgivning om att lämna in avgränsningsförslaget av närområden, användningen av karttjänsten och lämnandet av synpunkter på ett Teams-rådgivningsmöte 3.11.2025 kl. 15.00–16.00. **Anmäl dig** senast 3.11 kl. 12 https://www.lyyti.in/kuntaklinikka_031125 Frågor om evenemanget: [sanna.kayhko\(at\)gov.fi](mailto:sanna.kayhko(at)gov.fi)

Bilaga 1. Restaureringsförordningen, Art 8, urbana ekosystem

Artikel 8 gäller kommunernas tätbefolkade områden, dvs. sk. UCC-områden (urban centers och clusters) som uppfyller definitionen "stad" där minst 50 % av befolkningen bor tillsammans i ett flera urbana centrum ELLER definitionen "mindre stad och förort" där under 50 % bor i urbana centrum, men minst 50 % i ett stadskluster. Granskningen görs enligt kartrutor på 1 km². I Finland finns UCC-områden i cirka 70 kommuner. En fastställd förteckning av de kommuner som omfattas av tillämpningsområdet fås av Europeiska kommissionen i slutet av 2025.

Kommuner som eventuellt omfattas av artikeln (*de kursiverade kommunerna kan uteslutas från tillämpningsområdet om befolkningstätheten minskar*):

Esbo	Karleby	Brahestad
Forssa	Kotka	<i>Raseborg</i>
Fredrikshamn	Kouvola	Reso
Hangö	Kuopio	Raumo
Heinola	<i>Kuusamo</i>	Riihimäki
Helsingfors	Lahtis	Rovaniemi
Hyvinge	Villmanstrand	Salo
Tavastehus	Lappo	Nyslott
Idensalmi	Lempäälä	Seinäjoki
Imatra	Lieksa	Tammerfors
Joensuu	Lojo	Torneå
Jyväskylä	Mariehamn	Åbo
Träskända	S:t Michel	Tusby
S:t Karins	Muurame	Ulvby
Kajana	Nådendal	Nystad
Kangasala	Nokia	Vasa
<i>Kankaanpää</i>	Nurmijärvi	Valkeakoski
<i>Högfors</i>	Uleåborg	Vanda
Grankulla	Pemar	Varkaus
Kemi	Jakobstad	Ylivieska
Kempele	Birkala	Ylöjärvi
Kervo	Björneborg	
Kyrkslätt	Borgå	

Kommuner som knappt underskrider tröskelvärdet för tillämpningsområdet (*kan omfattas av tillämpningsområdet om befolkningstätheten ökar*):

Hollola
Mäntsälä
Pieksämäki

